

КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЕСТРАДИ ТА ДЖАЗУ

СИЛАБУС

ОСНОВИ ЗВУКОРЕЖИСУРИ

Освітній рівень	I (бакалаврський) рівень	Курс	1 курс
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	1-2 семестр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	4
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	64
Освітньо- професійна програма	Сольне інструментальне та вокальне виконавство	Лекції	32
		Семінари	
		Практичні	32
		Індивідуальні	
		Самостійна робота	56
		Семестровий контроль	3,4 семестр- іспит

Інформація про викладача	
ПБ, посада	Богомолів Олександр Іванович, викладач кафедри музичного мистецтва естради та джазу ХНУМ імені Івана Котляревського
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Bogomolov.pdf
e-mail	bogomolov1910@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Основи звукорежисури» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Силабус укладено відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяг знань здобувачів вищої освіти відповідно

до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Основи звукорежисури» необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання результатів навчання.

Метою вивчення навчальної дисципліни є розвиток знань та умінь, необхідних для майбутньої фахової діяльності бакалавра музичного мистецтва, а саме: розширення кругозору студентів в області звукорежисури; вивчення основних положень стосовно роботи електроакустичної апаратури під час виконавської роботи на сцені та в студії; особливості студійного та концертного запису солістів та різних виконавських складів, володіння мікрофонною технікою в різних акустичних умовах.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми бакалавр повинні **знати:**

- основні положення стосовно роботи електроакустичної апаратури під час виконавської роботи на сцені та в студії;
- термінологію звукорежисури, його понятійно-категоріальний апарат;
- термінологічний інструментарій та художні засоби звукорежисера;
- відомості з архітектурної акустики, комп'ютерних програм запису, редагування, обробки, мікшування, мастерингу та відтворення звукового матеріалу в їх застосуванні в естрадному виконавстві;
- особливості студійного та концертного запису солістів та різних виконавських складів. подібності та відмінності в техніках створення художнього образу у різних жанрах вокального виконавства, що базуються на певних прийомах у концертній та студійній звукорежисурі;
- подібності та відмінності в техніках створення художнього образу у різних жанрах вокального виконавства, що базуються на певних прийомах у концертній та студійній звукорежисурі
- методи обробки сигналів та зображень.

Уміти:

- використовувати засоби активного слухового контролю в процесі запису;
- збалансувати звучання різних груп і складів виконавських колективів;
- володіти комп'ютерними програмами запису, обробки та мікшування звуків;
- працювати з мікрофонами, приладами обробки звуку, ревербераторами, звукорежисерським пультом, звуковими різноманітними концертними та студійним комплексами;
- застосовувати знання у практичних ситуаціях: володіти мікрофонною технікою в різних акустичних умовах.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей**, зокрема:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12. Здатність працювати автономно.

ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 15. Здатність здійснювати лекторську діяльність в сфері музичного мистецтва.

СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання (ПРН):**

ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН11. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській/менеджерській/лекторській/звукорежисерській практичній діяльності.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

Перелік тем:

Змістовий модуль 1

Тема 1. Звукорежисура як вид сучасного мистецтва. Історія розвитку звукорежисури. Види звукорежисури.

Тема 2. Загальні функції звукорежисера. Складові частини професії звукорежисера.

Тема 3. Звук. Фізичні властивості. Фізичні параметри. Розповсюдження.

Тема 4. Устрій слухового апарату людини (вухо). Елементи. Принцип дії.

Устрій мовного апарату людини. Елементи. Принцип дії.

Вплив звуку підвищеної потужності на людину, ДЗ (доза звуку).

Техніка безпеки.

Змістовний модуль 2. Художньо-технічні прийоми звукорежисури.

Тема 5. Мікрофони. Типи. Характеристики спрямованості.

Тема 6. Динамічні мікрофони. Характеристики. Використання.

Тема 7. Конденсаторні мікрофони. Характеристики. Використання.

Мікрофони „Петличка” і „Пушка”, Радіомікрофони. Характеристики.

Особливості використання.

Тема 8. Пристрої частотної, динамічної, просторової і спектральної обробки звуку. Мікшерний пульт. Блок-схема. Використання. Складові частини.

Змістовний модуль 3. Архітектурна акустика, електроакустика.

Тема 9. Вплив акустичних характеристик студії на запис. Т-60. Реверберація приміщення.

Тема 10. Психоакустика. Психоакустична оцінка тембру та висоти звуку.

Тема 11. Основи стереофонії. Бінауральний ефект. Стереофонічний запис.

Системи просторового звуку. Dolby 5.1 і 7.1. Система DTS.

Змістовний модуль 4. Музичні, техногенні та природні джерела звуку.

Тема 12. Інструменти симфонічного оркестру з музикального та звукорежисерського погляду. Особливості запису естрадно-симфонічного, духового і оркестра народних інструментів.

Тема 13. Інструменти рок-, поп-, джазу. Особливості запису.

Тема 14. Вокал. Хор. Особливості студійного запису і запису з концерту.

Тема 15. Запис голосу, музичних інструментів та колективів. Різні методи запису та підходи. Багатотрековий запис. Зведення.

Тема 16. Підсумок вивчення курсу.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські, практичні заняття та самостійна робота на основі підручників, конспектів лекцій, презентація, доповіді, реферати, робота в бібліотеках та в Інтернеті.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу *Moodle*, електронні поштові скриньки тощо.

Система оцінювання:

Методи поточного контролю:

- усний контроль (під час опитування, бесіди, доповіді, читання тексту, повідомлення на задану тему та ін.);
- письмовий контроль (контрольна робота в письмовій формі, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.);
- комбінований контроль;
- презентація самостійно підготовленої доповіді;
- практичний контроль (під час практичних робіт, під час всіх видів практики);
- спостереження як метод контролю;
- тестовий контроль.

Підсумковий контроль успішності – контроль навчальних досягнень студентів із метою оцінки якості освоєння ними програми навчальної дисципліни «Основи звукорежисури», що проводиться в період семестрової атестації у формі іспиту.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту та диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D		
60–63	E	задовільно	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студентів.

90–100 –A– відмінно: здобувач вищої освіти вільно володіє фактичним матеріалом щодо питання, уміє логічно і грамотно, із використанням професійної термінології обґрунтовувати свою точку зору. Даючи відповідь на питання, він грамотно його вибудовує, правильно користується

термінологією, оцінює правильно контекст, написаний реферат відповідає вимогам до самостійної професійної підготовки. Доповіді на семінарських заняттях мають системний характер підготовки, також експрес-контроль, поточна перевірка конспектів, рубіжне письмове тестування показують високий рівень володіння матеріалом.

82–89 – В – добре: здобувач вищої освіти відповідав самостійно, без додаткових запитань викладача; може бути одна-дві неточності при висвітленні другорядних питань або у випадках, коли студент легко виправив їх після зауваження викладача. Володіє матеріалом щодо поставленого питання, знає факти, уміє правильно зробити висновки, але припускається окремих помилок або неточностей, недостатньо логічно доводить свою точку зору. Також оцінка виставляється в разі, якщо студент не надає повну, вичерпну відповідь на одне із запитань екзаменаційного білета або на додаткове питання. Доповіді на семінарських заняттях мають системний характер підготовки, також експрес-контроль, поточна перевірка конспектів, рубіжне письмове тестування показують високий рівень володіння матеріалом.

75–81 – С – добре: відповідь здобувача вищої освіти містить невеликі прогалини, які не змінили змісту відповіді; один-два недоліки при висвітленні основного змісту відповіді, виправлені після зауваження викладача. При перевірці виявлено певний рівень знань, але реферат не виявив достатнього наукового потенціалу. Доповіді на семінарських заняттях мають системний характер підготовки, також експрес-контроль, поточна перевірка конспектів, рубіжне письмове тестування показують високий рівень володіння матеріалом.

64–74 – D – задовільно: у відповіді здобувача вищої освіти неповно розкрито зміст матеріалу (зміст викладено фрагментарно, не завжди послідовно), але показано загальне розуміння питання і продемонстровані вміння, достатні для засвоєння програмного матеріалу. Реферат, доповіді на семінарських заняттях мають не системний характер підготовки, також експрес-контроль, поточна перевірка конспектів, рубіжне письмове тестування показують середній рівень володіння матеріалом.

60–63 – E – задовільно: здобувач вищої освіти припускається серйозних помилок під час відповіді, плутається в термінології. Студент не може задовільно відповісти на одне з питань екзаменаційного білета. Реферат, доповіді на семінарських заняттях мають не системний характер підготовки, також експрес-контроль, поточна перевірка конспектів, рубіжне письмове тестування показують рівень володіння матеріалом нижче середнього.

35–59 – FX – незадовільно (з можливістю повторного складання): не розкрито основний зміст навчального матеріалу. Наявність безсистемних, уривчастих знань, пов'язаних із поставленими перед ним питаннями,

безпорадність під час відповіді на додаткові або навідні запитання, студент не володіє професійною термінологією, не подано реферат, не підготовлено жодної доповіді на семінарських заняттях. Експрес-контроль, поточна перевірка конспектів, рубіжне письмове тестування показують низький рівень володіння матеріалом.

0–34 – F – **незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)**: не розкрито основний зміст навчального матеріалу. Наявність безсистемних, уривчастих знань, пов'язаних із поставленими перед ним питаннями, безпорадність під час відповіді на додаткові або навідні запитання, студент не володіє професійною термінологією, не подано реферат, не підготовлено жодної доповіді на семінарських заняттях. Експрес-контроль, поточна перевірка конспектів, рубіжне письмове тестування показують дуже низький рівень володіння матеріалом, що обумовлює необхідність повторного вивчення курсу дисципліни.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, мистецьких конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота в курсі має відповідати вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендовані джерела:

1. Аудіовізуальне мистецтво і виробництво: досвід, проблеми та перспективи : кол. монографія. Т. 1 / [наук. ред. О. В. Безручко] ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Ф-т кіно і телебачення. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2016. 210 с.
2. Белявіна Н. Д. Основи звукорежисури : навч. посіб. Київ : НАКККіМ, 2011. 80 с.
3. Дрожжина Н. В. Вокальне мистецтво естради: історія, теорія, практика : навч. підручник / Харків. нац. унів. мистецтв. Харків : Естет Принт, 2019. 336 с.
4. Дьяченко В. В. Творча діяльність українських звукорежисерів другої половини ХХ – початку ХХІ: теорія, історія, практика : дис. канд. мистецтвознавства : спец.: 26.00.01 – Теорія і історія культури / НАКККіМ. Київ, 2012 361 с.
5. Кононов С. П. Основи звукотехніки : навч. посіб. Вінниця : ВДТУ, 2001. 70 с.

6. Лішафай О. О. Саунд-дизайн і музична драматургія, кіно та телебачення // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. пр. Київ, 2015. Вип. 35. С. 177–187.
7. Рязанцев Л. В. Звукорежисура : навч. посіб. Київ, 2011. 240 с.
8. Мистецтвознавство. Соціальні комунікації. Медіапедагогіка : кол. монографія. Т. 1 / [наук. ред. О. В. Безручко] ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Ф-т кіно і телебачення. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2016. 205 с.

Ужинський М. Ю. До визначення сутності професії звукорежисера в сучасному мистецтві // Наукові записки Рівненськ. держ. гуманітарного ун-ту. 2013. Т. 1. № 19. С. 30–36.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека ХНУМ ім. І. П. Котляревського. Електронний каталог <https://numlib.kh.ua/elcat>
Електронна бібліотека – підручники <http://www.info-library.com.ua>
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Електронний каталог <http://library.nakkkim.edu.ua>
Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
Бібліотека Харківської державної академії культури <http://lib-hdak.in.ua>
Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка <https://korolenko.kharkov.com>